

Raport i analiza przed szczytem klimatycznym 2025

COP30 — 30. sesja Konferencji Stron Ramowej Konwencji ONZ ws. Zmian Klimatu (UNFCCC) — odbędzie się w dniach **10–21 listopada 2025 r.** w Hangar Convention and Fair Centre Amazon w **Belém, stanie Pará (Brazylia)**. To spotkanie ma szczególne znaczenie: Brazylia obejmuje prezydencję, a gospodarzem jest kraj silnie powiązany z ochroną lasów tropikalnych i zrównoważonym rozwojem Amazonii.

Czego możemy się spodziewać — oficjalne priorytety gospodarzy

Oficjalna strona COP30 i komunikaty prezydencji brazylijskiej podkreślają, że COP30 ma być „o implementacji” i koncentrować się na sześciu osiach tzw. **Action Agenda**: Energia, Przemysł i Transport; Lasy, Oceany i Bioróżnorodność; Rolnictwo i Systemy Żywnościowe; Miasta, Infrastruktura i Woda; Rozwój ludzki i społeczny; oraz zagadnienia przekrojowe, łącznie z finansami klimatycznymi i zdrowiem publicznym. W programie przewidziano też tzw. Thematic Days (dni tematyczne), szczyt finansowy oraz działania angażujące sektor zdrowia i młodzież.

Najważniejsze wątki i punkty sporne — co będzie pod presją negocjacji

1. **Finanse klimatyczne i mobilizacja środków** — w miesiącach poprzedzających COP30 grupy ministrów finansów i koalicje państw zgłaszały propozycje zwiększenia skali finansowania klimatycznego. Raport koalicji 35 ministrów zawiera propozycję skali inwestycji rządu **ok. 1,3 bln USD rocznie**, mechanizmów zmian w wycenie ryzyka i reform instytucji finansowych, by kierować kapitał ku działaniom adaptacyjnym i dekarbonizacji. To jeden z kluczowych nacisków politycznych przed COP30. [Reuters](#)
2. **Lasy i ochrona Amazonii kontra rozwój** — gospodarzem jest kraj, którego polityka wobec lasów tropikalnych i planów rozwoju (drogi, infrastruktura) będzie w centrum uwagi. Wątpliwości i krytyka środowiskowa (np. wobec powiązań między inwestycjami infrastrukturalnymi a presją na lasy) będą elementem debaty publicznej i mediacyjnej wokół wydarzenia. (Omówienia medialne i komentarze eksperckie pojawiają się już w międzynarodowych analizach). [giz.de+1](#)
3. **Rolnictwo, systemy żywnościowe i bioenergia** — w dokumentach roboczych i przeciekach pojawiły się informacje, że Brazylia może zaproponować inicjatywy zwiększające rolę „zrównoważonych paliw” i bioenergii (w tym bioetanolu i biopaliw) jako elementu transformacji energetycznej. Propozycje te napotykają sprzeciw ekspertów i organizacji ekologicznych, które wskazują na ryzyko w postaci wylesiania, utraty bioróżnorodności i konfliktu lądowego z produkcją żywności. To jeden z potencjalnie ostro dyskutowanych tematów w Belém. [The Guardian](#)
4. **Implementacja a nowe cele polityczne** — po COP29 rośnie oczekiwanie, by COP30 nie ograniczył się do deklaracji, lecz przyniósł konkretne mechanizmy wdrożeniowe — od ram finansowych, przez standardy monitoringu (transparency), po polityki sektorowe (transport, przemysł, rolnictwo). Oficjalne materiały UNFCCC i brazylijska prezydencja podkreślają, że tematem przewodnim ma być przesunięcie z obietnic na wdrożenie. [unfccc.int+1](#)

Otoczenie polityczne i logistyczne

- Tradycyjnie na COP przyjeżdża kilkanaście tysięcy uczestników: delegacji państwowych, instytucji międzynarodowych, NGO, sektora prywatnego i mediów. Dla mniejszych państw logistyczne i kosztowe utrudnienia (loty, zakwaterowanie, akredytacje) bywają barierą w pełnym uczestnictwie — w debacie publicznej pojawiły się głosy o obciążeniach dla krajów o ograniczonych zasobach. [Omni](#)
- Organizatorzy zapowiadają także działania „rozszerzające” — Pre-COP w Brasílii, działania rzecznicze, program wysłanników tematycznych (m.in. zdrowie), oraz mechanizmy angażowania społeczeństwa obywatelskiego i młodzieży. cop30.br+1

Co warto obserwować podczas COP30 — praktyczny przewodnik po kluczowych momentach

1. **Deklaracje liderów (Leaders' Summit / Summit Days)** — tu zapadają często polityczne sygnały i zobowiązania o dużym znaczeniu PR-owym; szukać należy treści o finansach, fazowaniu paliw kopalnych, ochronie lasów i nowych mechanizmach implementacyjnych. cop30.br
2. **Dni tematyczne (Thematic Days)** — konkretne propozycje dla sektorów: energia i transport, rolnictwo i żywność, lasy i bioróżnorodność — będą miejscem deklaracji partnerstw i programów. cop30.br
3. **Wyniki negocjacji technicznych (SBSTA, SBI, CMA)** — tu rozstrzygają się szczegóły ram monitoringu, finansów i zasad wdrażania porozumień. Śledź dokumenty UNFCCC (provisional agendas, session documents). unfccc.int
4. **Inicjatywy finansowe i mechanizmy publiczno-prywatne** — propozycje takie jak raport koalicji ministrów finansów (1,3 bln USD) czy nowe instrumenty banków rozwoju będą testowane pod kątem przyjęcia i skalowalności. [Reuters](#)

Główne ryzyka i wyzwania — co może osłabić efekt COP30

- **Rozbieżności interesów:** kraje rozwijające się domagają się zwiększenia finansowania adaptacji i rekompensat za straty klimatyczne, podczas gdy niektóre gospodarki węglowe i agrarne będą lobbować za elastycznymi podejściami (np. bioenergia).
- **Ryzyko „greenwashing” lub deklaracji bez środków:** bez klarownych mechanizmów finansowych i mierzalnych terminów deklaracje mogą pozostać symboliczne.
- **Logistyka i partycypacja:** ograniczenia udziału delegacji z mniej zamożnych krajów mogą osłabić inkluzywność negocjacji. [Omni](#)

Rekomendacje — jak zwiększyć szanse na udany COP30

Dla negocjatorów, organizacji pozarządowych i decydentów:

1. **Skoncentrować się na wdrożeniu:** zamiast powtarzać ogólne cele — negocjować konkretne mechanizmy finansowe, harmonogramy i mierzalne wskaźniki. unfccc.int

2. **Zabezpieczyć reprezentację państw Globalnego Południa:** fundusze i mechanizmy akredytacyjne, by udział był realnie równy. [Omni](#)
3. **Wyraźne zasady dla inicjatyw bioenergetycznych:** jeśli biofuels/biomasa będą promowane, negocjować silne kryteria środowiskowe i społeczne by uniknąć efektów ubocznych (wylesianie, utrata bioróżnorodności, presja na żywność). [The Guardian](#)
4. **Skalowalne mechanizmy finansowe:** przekształcić propozycje (np. raport ministrów finansów) w realne instrumenty dostępne dla krajów rozwijających się — np. przez reformy banków rozwoju, ubezpieczeń klimatycznych czy preferencyjnych kredytów. [Reuters](#)

Dla opinii publicznej i mediów — co warto śledzić i jak uczestniczyć

- Śledź oficjalną stronę UNFCCC i portal prezydencji COP30 (cop30.br) dla harmonogramów, dokumentów i komunikatów prasowych. unfccc.int+1
- Obserwuj dni tematyczne, partnerstwa i side events (NGO, biznes, zdrowie, młodzież) — często to właśnie tam rodzą się praktyczne rozwiązania. cop30.br
- Krytycznie analizuj propozycje: czy mają jasne wskaźniki, finansowanie i mechanizmy rozliczalności? Czy uwzględniają ryzyko środowiskowe i społeczne (np. ochrona praw rdzennych społeczności)?

Podsumowanie

COP30 w Belém to ważny moment — gospodarzem jest państwo o decydującym znaczeniu dla przyszłości lasów tropikalnych, więc tematyka dotycząca lasów, rolnictwa, żywności i finansów klimatycznych będzie szczególnie eksponowana. Oficjalne założenie prezydencji, by skupić się na **implementacji**, stawia przed uczestnikami wyzwanie przełożenia deklaracji na konkretne mechanizmy i pieniądze. Równocześnie pojawiają się poważne kontrowersje — szczególnie wokół roli biopaliw i wpływu inwestycji infrastrukturalnych na lasy — które mogą zdominować część publicznej debaty. Aby COP30 przyniósł realne postępy, konieczne będą ambitne, ale jednocześnie przejrzyste i sprawiedliwe mechanizmy finansowe oraz silne standardy środowiskowe i społeczne. [The Guardian+3unfccc.int+3cop30.br+3](#)